© З.В. Савченко, 2009
ISSN 2076-8184. Інформаційні технології і засоби навчання. 2009. №5 (13).
Режим доступу до журналу: http://www.ime.edu-ua.net/em.html

УДК: 025.5:001.891

Савченко Зоя В'ячеславівна, науковий співробітник Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАУКОВИХ УСТАНОВ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ АПН УКРАЇНИ ТА ЙОГО ІНТЕГРАЦІЯ В ЄДИНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ НАУКОВИЙ ПРОСТІР ЧЕРЕЗ ЕЛЕКТРОННІ (ЦИФРОВІ) БІБЛІОТЕКИ

Анотація

У статті подаються наукові найбільш важливі та пріоритетні психолого-педагогічні дослідження, які виконуються науковими установами АПН України. Наводяться дані про інформаційне забезпечення установ АПН України, перелік наукових праць та склад наукових установ з кількістю наукових працівників – як наповнювачів та користувачів інформаційного наукового простору. Розглядаються можливі напрямки спрямування інформаційного простору наукових установ та навчальних закладів АПН в єдиний інформаційний науковий простір України та світу через інтеграцію до електронних (цифрових) бібліотек.

Ключові слова: науковий інформаційний простір, інформаційне забезпечення наукового простору, єдиний інформаційний науковий простір, електронні бібліотеки.

Актуальність проблем, висвітлених у статті, визначається важливістю створення інформаційного простору наукових установ АПН України та доступу до єдиного інформаційно-наукового простору, що має на меті його створення без національних кордонів, для вирівнювання наукового та інноваційного розвитку країни, а також підвищення мобільності наукових кадрів вузівських та наукових установ країни. Доступ до світових знань є особливо актуальними для України, яка потребує інтелектуального забезпечення в усіх сферах життя людини, суспільства, економіки, держави з огляду на світові тенденції. Є певне співвідношення – чим кращий доступ до інформації, тим вищий рівень розвитку науки [1].

Метою статті є визначити показники та обсяги **с**пільного інформаційного простору наукових установ та навчальних закладів АПН України, перелік носіїв наукової інформації та користувачів цього простору, дані про інформаційне

забезпечення установ АПН України та необхідні умови входження в єдиний інформаційний науковий простір України і світу.

У цьому дослідженні використовувалися **загальнонаукові методи** (узагальнення, аналізу та синтезу).

Велика наукоємність та складність високих технологій, постійне їх удосконалення, потребують високої кваліфікації виконавців, постійного навчання і перепідготовки, що переводить в практичну площину реалізацію концепції, головне гасло якої – навчання упродовж усього життя. Нині, здається, це найсуттєвіший аргумент на користь інтеграції освіти, науки і виробництва. Неможливо уявити нові високі технології без інтеграції до світового освітянського та наукового простору, виробничої кооперації [2].

Разом з тим, нині, коли світ розвивається так динамічно, ця проблема повинна набути особливої актуальності, від якості і строків розв`язання якої залежить головне – чи буде вітчизняна система освіти і далі займати передові позиції у світовій педагогічній науці та освітній практиці, або ж втратить досягнуте і все більше й більше громадян України будуть намагатися отримати освіту за кордоном, а про сучасний розвиток особистості годі буде й думати. Україна стає інтелектуальним донором для розвинених країн і від цього зазнає щорічних збитків у кілька мільярдів доларів [3].

Українська наука, попри всі втрати, зберегла здатність виконувати дослідження світового рівня з цілої низки актуальних напрямів. Ми маємо з чим іти в спільний науковий простір, слід тільки навчитися цінувати і розумно використовувати ці можливості. У сучасному світі, українські науковці зобов’язані бути інтегрованими в єдиний інформаційний науковий простір. Для цього все робиться з боку наукових працівників, а особливо:

- розширення мережі міжнародних контактів у сфері євроатлантичної та загальноєвропейської інтеграції;
- участь у міжнародних конгресах, конференціях, семінарах з питань освіти, науки та міжнародної співпраці;
- розвиток і впровадження передових сучасних інформаційних технологій в навчально-виховний процес підготовки молодих фахівців [2].

Важливість доступу до світових знань, інтеграції нових технологій до світового освітянського та наукового простору, від якості й строків розв`язання яких залежить головне – чи буде вітчизняна система освіти і далі займати передові позиції у світовій педагогічній науці та освітній практиці. Такий доступ до новітніх досягнень з усіх

галузей академічних знань і науки забезпечується через електронні чи цифрові бібліотеки, приєднання їх до вітчизняних Електронних бібліотек України та входження до європейського єдиного інформаційного простору.

Наукові дослідження в системі освіти проводяться за різними напрямками науковими установами Академії педагогічних наук і науковими підрозділами вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації.

Психолого-педагогічні дослідження, які є для системи освіти найбільш важливими і пріоритетними, виконуються переважно науковими установами АПН України, дослідження за іншими напрямками (природничими, технічними, економічними тощо) виконуються у ВНЗ III-IV рівня акредитації відповідного профілю.

Управління в АПН України побудовано за ієрархічним принципом. Президії Академії, яка вибирається загальними зборами АПН України, підпорядковані відділення, яким, у свою чергу, підпорядковуються наукові установи.

Управління в системі освіти значною мірою визначається *характеристичними ознаками* сфери освіти як організаційної системи [4]:

- *багатомірність*, обумовлену великим числом організацій, що входять до її складу, які до того ж мають значну територіальну роз'єднаність;
- *багатоцільовий характер функціонування*, обумовлений наявністю ряду кінцевих продуктів і декількох паралельних процесів діяльності, таких як підготовка фахівців, підготовка кадрів вищої кваліфікації, перепідготовка кадрів, проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень;
- *багатофункціональність*, обумовлена великим числом навчальних спеціальностей і наукових напрямків, за якими здійснюється підготовка фахівців і ведуться наукові дослідження.

Академія педагогічних наук України є самоврядною організацією, яка самостійно визначає основні напрями наукових досліджень з педагогіки і психології, проблем освіти, свою структуру, вирішує науково-організаційні, господарські, кадрові питання, здійснює міжнародні наукові зв'язки. АПН України підзвітна Кабінету Міністрів України.

Наукові установи, що мають спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій, функціонально підпорядковані також ВАК України [4].

Вплив АПН України на розвиток системи освіти України досягається шляхом розробки і реалізації Програм спільної діяльності Міністерства освіти і науки України

та Академії педагогічних наук України, які затверджуються Колегією МОН України та Президією АПН України.

Наукові установи, які займаються дослідженнями проблем освіти, зосереджені, в основному, в Академії педагогічних наук України та в педагогічних університетах.

Основними завданнями діяльності Академії є теоретичне і методичне забезпечення розвитку національної системи освіти, всебічне наукове супроводження і широкомасштабна дослідницька робота в галузі педагогіки і психології [4].

Структурно АПН України складається із Президії, якій адміністративно підпорядковуються відділення, яким, у свою чергу, підпорядковуються наукові установи.

АПН складається із 5 відділень, яким підпорядковані 11 наукових інститутів, 5 науково-методичних центрів, педагогічний музей і державна науково-педагогічна бібліотека. До складу наукових інститутів і науково-методичних центрів входять наукові відділи або лабораторії, співробітники яких виконують наукові дослідження [5-6]. Склад наукових працівників – як наповнювачів та користувачів інформаційного наукового простору.

Кадровий склад членів Академії на 1 січня 2009 року становив 139 членів, з них 50 дійсних членів (академіків) і 89 членів-кореспондентів. До складу Академії також входять 34 іноземних члени і 11 почесних академіків. Вісім членів Академії входять до складу Національної академії наук і галузевих академій. Кількісний і якісний склад наукових співробітників підвідомчих установ АПН України наведено в табл. 1, 2.

Таблиця 1

Кількісний і якісний склад наукових співробітників підвідомчих установ АПН України *(станом на 01.01.09)*

Ч/ч	Назва установи	Всього наукових працівників	із них:						
			докторів наук		кандидатів наук		без наукового ступеня		докторантів
			всього	в т.ч. за осн. місцем роботи	всього	в т.ч. за осн. місцем роботи	всього	в т.ч. за осн. місцем роботи	
1	Інститут педагогіки	217	28	13	104	76	81	61	4
2	Інститут психології ім.Костюка	237	30	12	111	73	87	89	9
3	Інститут спеціальної педагогіки	59	7	7	30	24	22	20	
4	Інститут проблем виховання	110	15	5	41	33	49	45	5
5	Інститут соціальної і політичної психології	93	7	5	42	37	39	39	5
6	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	97	29	15	34	18	25	25	9
7	Інститут вищої освіти	76	28	8	27	20	13	14	8
8	Інститут інформ.технології засобів навчання	55	5	1	15	9	35	33	
9	Інститут профтехосвіти	62	8	2	27	15	26	19	1
10	Інститут обдарованої дитини	88	9	1	22	9	57	27	
11	Державна науково-педагогічна бібліотека	73			7	3	66	60	
12	Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	12	1		6	5	5	5	
13	Науково-методичний центр "Українська етнопедагогіка і народознавство" (м. Івано-Франківськ)	9	3	1	3	3	3	3	

14	Львівський науково-практичний центр	28	5	4	17	17	6	4	
15	Кримський науково-методичний центр управління освітою (м.Сімферополь)	16	1	1	9	3	6		
16	Південний науковий центр (м.Одеса)	16	8		7	1	1	2	
17	ДВНЗ "Університет менеджменту освіти"	62	16	1	35		11		
	ВСЬОГО	**1310**	**200**	**76**	**537**	**346**	**532**	**446**	**41**

Таблиця 2

Кількісний і якісний склад наукових співробітників підвідомчих установ АПН України *(станом на 01.01.09)*

Ч/ч	Назва установи	сумісники	за віковими категоріями				
			до 35 років	35-50 років	50-60 років	60-70 років	понад 70 років
1	Інститут педагогіки	63	21	76	62	35	23
2	Інститут психології ім.Костюка	54	28	91	69	32	17
3	Інститут спеціальної педагогіки	8	10	37	1	5	6
4	Інститут проблем виховання	22	19	38	34	14	5
5	Інститут соціальної і політичної психології	12	24	33	26	6	4
6	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	30	13	34	21	19	10
7	Інститут вищої освіти	26	14	21	21	13	7
8	Інститут інформ.технології засобів навчання	12	10	21	10	12	2
9	Інститут профтехосвіти	25	9	23	21	8	1
10	Інститут обдарованої дитини	48	25	29	29	4	1
11	Державна науково-педагогічна бібліотека	10	19	23	20	10	1
12	Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	2	2	3	5	2	

13	Науково-методичний центр "Українська етнопедагогіка і народознавство" (м. Івано-Франківськ)	2	5	1	2		1
14	Львівський науково-практичний центр	1		1	11	8	8
15	Кримський науково-методичний центр управління освітою (м.Сімферополь)	12	3	4	5	3	1
16	Південний науковий центр (м.Одеса)	13	1	4	6	4	1
17	ДВНЗ "Університет менеджменту освіти"	61	6	11	22	18	5
	ВСЬОГО	**401**	**209**	**450**	**365**	**193**	**93**

У наукових установах на постійній основі працює 868 науковців, з них 76 докторів наук, 346 кандидатів наук, 446 без наукового ступеня.

Докладніше висвітлимо питання інформаційного забезпечення в наукових установах АПН. На підставі Звіту АПН України за 2008 рік [6], в наукових установах Академії динамічно розвивається телекомунікаційна мережа. Введено в експлуатацію додаткові гілки локально-обчислювальних мереж Університету менеджменту освіти, Інституту психології ім. Г. С. Костюка. Продовжувалися роботи щодо розвитку телекомунікаційної мережі головної площадки Академмістечка (вул. Артема, 52-а), внутрішніх мереж Президії (підключено до мережі 6 нових станцій), Інституту педагогіки (16 станцій), Університету менеджменту освіти (39 станцій). Потужність зовнішнього каналу збільшено до 27 Мб/с, побудовано дві лінії безпосереднього зв'язку потужністю 2 Мб/с.

Інститутом інформаційних технологій і засобів навчання розроблялися системи організаційного забезпечення інформаційного наповнення Інтернет-порталу "Вчитель новатор – 2008" у рамках спільного проекту з компанією MICROSOFT. Діючі інформаційні ресурси порталу Інституту систематично поповнюються, функціонує фаховий електронний журнал інституту.

Значно зросла інформаційна насиченість порталу "Острів знань", що функціонує за підтримки Інституту обдарованої дитини.

Розширено тематику матеріалів на сторінках сайту Академії www.apsu.org.ua. Усього за 2008 рік на сайті було розміщено більш як 400 повідомлень, документів і світлин.

Ефективним джерелом пошуку інформації про затверджені теми дисертаційних досліджень залишається сторінка діяльності Міжвідомчої ради з питань координації наукових досліджень з педагогіки і психології.

На базі Університету менеджменту освіти проведено курс навчання співробітників АПН України технологіям web 2.0, сучасним методам пошуку й обробки наукової інформації, самостійного антивірусного захисту тощо. Університетом заснована постійно діюча он-лайн конференція "Запровадження інновацій у навчально-виховний процес освітніх закладів". У 2008 р. апробовано проведення Інтернет-конференцій у віртуальній конференц-залі УМО [6].

Стан інформаційного забезпечення та оснащення установ Академії сучасною обчислювальною, комунікаційною та презентаційною технікою, відображено в табл. 3.

Таблиця 3

Дані про інформаційне забезпечення установ АПН України станом на 1.01.2009 року

Назва установи	Кількість комп'ютерів на одного співробітника	У тому числі з доступом до мережі Інтернет	Наявність WEB-сторінки	
Інститут педагогіки	0,55	58	у стадії розробки	
Інститут психології ім. Г.С. Костюка	0,3	9	www.psy-science.com.ua	
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	0,32	6	у стадії розробки	
Інститут проблем виховання	0,4	8	–	
Інститут спеціальної педагогіки	0,26	5	www.isp-2006.narod.ru	
Інститут соціальної та політичної психології	0,33	24	http://www.ispp.org.ua	
Інститут вищої освіти	0,7	27	у стадії розробки	
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	0,44	28	www.ime.edu-ua.net	
Інститут професійно-технічної освіти	0,66	5	–	
Інститут обдарованої дитини	1,0	усі	www.iod.org.ua	
ДВНЗ "Університет менеджменту освіти"	0,61	118	www.cippe.edu-ua.net	
Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників	1,0	26	www.dipo.com.ua	dipo@
Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського	0,6	50	www.library.edu-ua.net	
Науково-методичний центр “Українська етнопедагогіка і народознавство”	0,2	1	у стадії розробки	
Південний науковий центр	0,5	5	у стадії розробки	

Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти	0,06	1	у стадії розробки	
Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи	0,8	4	у стадії розробки	
Кримський науково-методичний центр управління освітою	0,38	3	www.ucap.kiev.ua	
Львівський науково-методичний центр	1,0	1	у стадії розробки	
Педагогічний музей України	0,37	1	у стадії розробки	

Плідна наукова праця досвідчених науковців яскраво віддзеркалюється у видавничій діяльності академічних працівників науки [6].

Титульними періодичними виданнями, які випускаються видавництвом “Педагогічна преса” АПН України є:

- **“Педагогічна газета”** – щомісячний випуск (шеф-редактор – чл.-кор. Ю. Б. Кузнєцов, головний редактор – Л. А. Рапіна);
- **“Педагогіка і психологія” –** науково-теоретичний та інформаційний журнал (4 номери в рік, головний редактор – акад. В. Г. Кремень).

Видавнича діяльність **Інституту педагогіки –** було опубліковано 840 праць, серед них: монографій – 5, підручників – 29, навчальних посібників – 50, навчальних програм – 13, методичних посібників – 44, методичних рекомендацій – 13, довідників – 2, збірників наукових праць – 3, статей у фахових виданнях – 478. Інститут педагогіки є засновником трьох науково-методичних журналів.

Журнал **“Українська мова і література в школі”** включений ВАК України до переліку фахових видань, його періодичність 8 разів на рік (головний редактор – О. Н. Хорошковська).

Журнал “**Українська література в загальноосвітній школі**” включений ВАК України до переліку фахових видань. Його періодичність 12 разів на рік (головний редактор – чл.-кор. Н. Й. Волошина).

Журнал “**Комп’ютер у школі та сім’ї**” (головний редактор – В. Д. Руденко) виходить 8 разів на рік (двічі на квартал).

Журнал “Шлях освіти” (головний редактор – акад. О. В. Сухомлинська) виходить 4 рази на рік. Основні рубрики видання – “Освіта XXI століття”, “Європейський контекст”, “Історія педагогіки”.

Видавнича діяльність Інституту психології ім. Г. С. Костюка – опубліковано 693 праці, у тому числі 8 монографій, 2 підручники, 11 навчальних посібників, 15 науково-методичних посібників та методичних рекомендацій, 22 збірники наукових праць і матеріалів конференцій, 2 навчальні програми, 497 статей. Інститут став своєрідним координаційним центром роботи із зарубіжними фахівцями (Росія, Канада, Білорусь), спільно з компанією "Соціс" видав два науково-практичні журнали – “Практична психологія і соціальна робота” (головний редактор – О. В. Губенко –12 номерів) та “Обдарована дитина” (головний редактор – О. В. Губенко –10 номерів). Інститут психології продовжував видання “Наукових записок”(36-й випуск), а також видання збірника наукових праць “Проблеми загальної та педагогічної психології” (головний редактор – акад. С. Д. Максименко), (у 2008 році вийшло 2 збірки), та збірники наукових праць з окремих напрямів психологічної науки під загальною назвою “Актуальні проблеми психології”. Усі видання, крім журналу “Обдарована дитина”, зареєстровані ВАК України як фахові з психологічних наук.

Видавнича діяльність **Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих –** опубліковано 441 праця, у тому числі: 6 монографій, 5 підручників, 20 навчальних посібників, 6 навчальних програм, 4 методичних посібників і 7 методичних рекомендацій, 3 словники, 117 статей у фахових виданнях, 204 статті – у збірниках наукових праць і матеріалів конференцій, 9 праць опубліковано у закордонних виданнях. Видано 5 номерів (1 спецвипуск) журналу **“Професійно-технічна освіта”** (головний редактор – акад. Н. Г. Ничкало). Журнал включено до фахових видань ВАК України. Виходить чотири рази на рік. Науково-методичний журнал **“Неперервна професійна освіта: теорія і практика”** (головний редактор – чл.-кор. С. О. Сисоєва), який видається один раз на квартал. Надруковано 4 номери збірника наукових праць **“Педагогічний процес: теорія і практика”** (головний редактор – чл.-кор. С. О. Сисоєва).

Видавнича діяльність **Львівського науково-практичного центру** – фаховий журнал **“Педагогіка і психологія професійної освіти”** (головний редактор – акад. Н. Г. Ничкало – шість номерів на рік). Продовжується видання польсько-

українського, українсько-польського щорічника **“Професійна освіта: педагогіка і психологія”** (головні редактори – акад. І. А. Зязюн, акад. Н. Г. Ничкало – десятий випуск щорічника). Спільно з Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського опубліковано три випуски (XVШ, XIX і XX) збірника наукових праць **“Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми”** та збірник **“Педагог професійної школи.**

Видавнича діяльність **Інституту проблем виховання** – опубліковано 636, з них: 2 монографії, 1 підручник, 15 навчальних посібників, 18 програм, 37 методичних посібників, 8 методичних рекомендацій, 247 статей у фахових виданнях, 35 матеріалів конференцій, 4 збірники наукових праць, інших видів наукової продукції – 273. Збірники наукових праць: **“Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді”, "Виховуємо особистість",** періодичність – 2 збірники на рік. Підготовлено і надруковано журнали: **“Світ виховання”** (головний редактор – акад. І. Д. Бех) (Спільно з Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти, МОН України). Періодичність – 6 журналів на рік. **“Позашкільне виховання”** (головний редактор – Г. П. Пустовіт). До переліку фахових видань ВАК України включено науково-методичні збірники: “Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді” і “Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка.”

Видавнича діяльність **Інституту спеціальної педагогіки** – опубліковано 273 наукові праці. Щоквартально видається фаховий журнал **“Дефектологія”** (головний редактор – акад. В. І. Бондар). Десятий випуск науково-методичного збірника **“Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі” (**головний редактор – акад. В. І. Бондар) В Інституті започатковано видання збірників наукових матеріалів за окремими напрямами спеціальної педагогіки зокрема, логопедії, олігофренопедагогіки, жестової мови. Випуск збірників **“Жестова мова й сучасність”, “Теорія і практика олігофренопедагогіки”.**

Видавнича діяльність **Інституту соціальної і політичної психології** – опубліковано 414 праць, у тому числі видано: монографій – 13, підручників і навчальних посібників – 4, методичних посібників та рекомендацій – 2, збірників наукових праць – 10, інформаційних бюлетенів – 1, статей – 273, тез – 47, публікацій

у масовій періодиці – 65, а також щорічний збірник статей **“Наукові студії із соціальної та політичної психології”** (голова редакційної колегії – акад. С. Д. Максименко – 3 випуски збірника), збірник наукових праць ***“Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави”*** (ред. очолює чл.-кор. М. М. Слюсаревський). Науково-практичний журнал ***“Психодрама і сучасна психотерапія”*** (головний редактор – П. П. Горностай – два номери журналу), а також за даними масових опитувань у звітному році Інститутом видано інформаційний бюлетень “Медіа-культура населення України”.

Видавнича діяльність **Інституту вищої освіти АПН України –** видано два наукові часописи: ***“Філософія освіти”*** **і** ***“Вища освіта України”*** (головний редактор – акад. В. П. Андрущенко), 4 номери журналу ***“Вища освіта України”*** і 8 томів тематичних додатків до часопису **“Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”** (5 томів) та **“Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”** (3 томи), збірник наукових праць **“Актуальні проблеми гуманітарної освіти”** Загалом по рубриках було опубліковано 72 статті.

Видавнича діяльність **Інституту професійно-технічної освіти –** опубліковано 163 наукові праці з проблем дослідження, у тому числі 1 монографія, 1 підручник, 2 навчально-методичні посібники, 1 методичний посібник, 1 методичні рекомендації, 1 словник, 2 збірники наукових праць, 1 збірник матеріалів конференцій (у двох частинах), 86 статей у фахових виданнях , 67 статей у збірниках матеріалів конференцій. Інститут є співзасновником збірника наукових праць **“Освітянські обрії: реалії та перспективи”.**

Видавнича діяльність **Університет менеджменту освіти –** 7 монографій, 3 підручники, 18 навчальних посібників, 16 програм, 21 методичний посібник, 15 методичних рекомендацій, 211 статей, 64 матеріали конференцій, 10 інших видів друкованої продукції. Усього за рік підготовлено до друку 365 публікацій, науково-методичний журнал **“Післядипломна освіта в Україні"** (головний редактор – В. А. Семиченко — 2 рази на рік*).*, а також збірник наукових праць **“Вісник післядипломної освіти”** (головний редактор – чл.-кор. В. В. Олійник), збірник **“Простір арт-терапії” –** 2 випуски.

Видавнича діяльність **Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського –** за звітний період надруковано 4100 документів, з них:

збірник матеріалів науково-практичного семінару – 1, словник – 1, методичні рекомендації – 1, бібліографічні покажчики різних видів – 7, бібліографічні списки – 5, реферативна інформація – 4020, статті у фахових виданнях – 57.

Видавнича діяльність **Львівського НПЦ ПТО** – 1 підручник, 1 монографія, 9 навчально-методичний посібник, 1 навчальна програма, 6 методичних рекомендацій, 40 наукових статей у фахових виданнях. Видається науково-методичний фаховий журнал *"Педагогіка і психологія професійної освіти"* (головний редактор – акад. Н. Г. Ничкало) – 4 номери журналу.

Видавнича діяльність **Кримського науково-методичного центру АПН України** – опубліковано 1 посібник, 15 статей, 6 тез доповідей, два номери наукового журналу **"Культура народів Причорномор'я".**

Видавнича діяльність **Науково-методичого центру "Українська етнопедагогіка і народознавство" АПН України і Прикарпатського університету ім. В. Стефаника –** опубліковано 3 книги (2 монографії та 1 навчально-методичний посібник).

Видавнича діяльність **Південного наукового центру**: 10 монографій, 8 підручників та посібників, 1 навчальний посібник, 9 науково-методичних посібників. Видається журнал **"Наука і освіта"** (головний редактор – акад. О. Я. Чебикін) – виходить журнал – 1 раз на 2 місяці.

Видавнича діяльність **Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи** – співпрацює з редакціями газети **"Психолог"** та журналом ***"Практична психологія та соціальна робота".*** АПН України та її підвідомчі установи є засновниками або співзасновниками 3 газет, 29 фахових журналів, 12 збірників наукових праць (два з них є електронними виданнями).

За результатами наукових досліджень членами Академії та науковцями підвідомчих установ в цілому **опубліковано** майже 3 тисячі праць, у тому числі 94 монографії, 221 підручник і навчальний посібник, 173 методичних посібники і рекомендації, 38 словників і довідників, випущено 78 збірників наукових праць, підготовлено 73 навчальних програми і концепції (табл. 4).

Таблиця 3

Кількість наукових праць, опублікованих у 2007 /2008 роках

Ч/ч	*Назва Відділення* 2007 / 2008 р.р.	**Монографії**	**Підручники і навчальні посібники**	**Навчальні програми і концепції**	**Методичні посібники і рекомендації**	**Словники і довідники**	**Збірники наукових праць**	**Статті фахових видан**
1.	Відділення теорії та історії педагогіки / Відділення загальної педагогіки та філософії освіти	7 / 16	17 / 28	18 / 21	58 / 16	2 / 26	4 / 18	420 / 389
2.	Відділення дидактики, методики та інформа-ційних технологій в освіті / Відділення загальної середньої освіти	6 / 7	86 / 70	5 / 5	33 / 39	2 / 2	6 / 2	441 / 481
3.	Відділення психології, вікової фізіології та дефектології / Відділення психології, вікової фізіології та дефектології	26 / 25	38 / 34	11 / 9	30 / 35	2 / 1	37 / 35	940 / 103
4.	Відділення педагогіки і психології вищої школи / Відділення вищої освіти	23 / 34	52 / 54	9 / 32	48 / 39	6 / 6	2 / 3	450 / 317

5.	Відділення педагогіки і психології професійно-технічної освіти / Відділення професійної освіти і освіти дорослих	11 / 12	31 / 35	6 / 6	35 / 44	3 / 3	28 / 20	418 / 432
Усього: 2007 р. / 2008 р.		**73 / 94**	**224 / 221**	**49 / 73**	**204 / 173**	**15 / 38**	**77 / 78**	**267 / 264**

Формування інфраструктури спільного інформаційного простору наукових установ та ВНЗ є важливим кроком поетапного інтегрування у спільний науково-освітній простір України, а надалі і в Європейський та світовий простір.

Першими етапами в цьому напрямку повинно бути:

- під'єднання до єдиної інформаційно-телекомунікаційної мережі всіх об'єктів наукових установ та ВНЗ;
- реалізовувати доступ до мережі Інтернет членам студентських відділень міжнародних наукових (SPIE (USA), OSA (USA)), навчальних (центри Канадських, Американських та Європейських студій) організацій;
- досягнути прогресу в об'єднанні напрямків наукової та освітньої діяльності ВНЗ з інформаційними ресурсами країн Європейського союзу, що може бути переведено на якісно новий інтеграційний рівень – формування замкнутої інформаційної системи:

– європейська освітня мережа GEANT (30 країн, понад 3,5 тис. освітніх установ);

– українські освітні мережі Уарнет, URAN;

– навчальні лабораторії, аудиторії ВНЗ.

Державне підприємство науково-телекомунікаційний центр «Українська академічна і дослідницька мережа» інституту фізики конденсованих систем Національної академії наук України (Уарнет) надає багатьом університетам (в т. ч. і Чернівецькому національному університету) швидкісний доступ до мережі Інтернет на рівні 50 Мбіт/с, що забезпечує доступ до новітніх інформаційних, наукових, обчислювальних та інших ресурсів Європейської науково-освітньої мережі GEANT [2].

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та Києво-Могилянська Фундація Америки 26 січня 2009 р. уклали угоду про партнерство у створенні Електронної бібліотеки України (ELibUkr). За цією угодою ELibUkr – це загальнонаціональна мережа електронних бібліотек та Центрів знань, яка забезпечить українським науковцям, студентам і практичним фахівцям кращий доступ до глобальної цифрової мережі науково-дослідної інформації. Окрім того, цей проект має за мету вдосконалити інтелектуальні ресурси українських бібліотек та приєднати їх до світової інформаційної мережі. «Надаючи громадянам України доступ до глобальної мережі знань, проект ELibUkr стане неоціненним ресурсом для розбудови міцнішого громадянського суспільства та тіснішого залучення України до діяльності світової спільноти. Він зробить Україну більш конкурентноздатною у світовому масштабі», – зауважив колишній Посол США в Україні Вільям Грін Міллер. «ELibUkr не лише дозволить тисячам науковців, студентів та університетів негайно отримати доступ до цілого розмаїття інформації, але й створить нові можливості для майбутніх поколінь». Окрім розширення доступу до світових баз даних, ще одним надзвичай потрібним елементом проекту є створення Центрів знань, які покликані відіграти ключову роль у забезпеченні ефективного використання цієї системи. Вони не лише здійснюватимуть навчальні програми для фахівців та відвідувачів бібліотек, але й сприятимуть зв’язкам між науковою спільнотою і виробничим сектором – саме цього поєднання їхніх зусиль, яке є однією з важливих передумов економічного поступу та стабільності, поки що бракує в Україні.

ElibUkr як створення Центрів знань в університетах України, повинен сприяти інтеграції українського академічного співтовариства у світову науку. На практиці це означає, що вітчизняні вчені та студенти матимуть доступ до глобальної цифрової мережі науково-дослідної інформації. Проект ELibUkr є відкритим для участі всіх українських університетів. З одного боку, навчальні заклади України, учені, дослідники, професори та студенти отримують доступ до провідних наукових реферативних та повнотекстових баз даних з усіх галузей знань, що сприяє використанню цих ресурсів у навчальному процесі та наукових дослідженнях.

Це є як передплачені ресурси (http://www.elibukr.org/index.php/resursi/databases.html), так і ресурси у відкритому доступі (http://www.elibukr.org/index.php/resursi/opensourses.html).

З іншого боку, на базі Центрів створюються та функціонують електронні архіви університетів (інституційні репозитарії), де кожен науковець зможе розмістити свої роботи для вільного доступу до них усіх зацікавлених у цілому світі.

По суті ElibUkr має стати загальнонаціональною мережею електронних бібліотек і забезпечити всім бажаючим безплатний доступ до найавторитетніших наукових видавництв, полегшити обмін знаннями між українськими вченими та світовою академічною спільнотою. «Електронна Бібліотека України, — говорить президент Києво-Могилянської фундації Америки, голова наглядової ради проекту Марта Фаріон, — не тільки постачатиме потрібну інформацію та знання, а й сформує спеціальні центри знань для користування ними. Це не буде стандартний доступ в Інтернет. Ідеться про створення мережі, що не має аналогів в Україні. Центри сприятимуть використанню наукових електронних ресурсів у навчальному процесі та наукових дослідженнях, вільному розміщенню публікацій викладачів і студентів університетів через власний електронний репозиторій. Для цього ми плануємо проводити навчання тренерів, які допомагатимуть відвідувачам бібліотек. Це ґрунтовна переорієнтація мислення, яка відкриє Україні можливість стати більш конкурентоспроможною державою».

Проголошення проекту "Електронна Бібліотека України: створення Центрів Знань в університетах України" (“ELibUkr”) активізувало діяльність із формування інформаційного середовища та використання інформаційних ресурсів. Створено групу з реалізації проекту та розвитку інформаційного середовища університетів, з представників наукової частини, інформаційно-телекомунікаційних центрів та бібліотек [3].

Основні напрямки, за якими провадитиметься діяльність

1. Формування власних інформаційних ресурсів. З 2009 року розпочато процес ретрокаталогізації – опис книг, що надійшли до фондів бібліотеки до 2003 року. При загальному фонді понад 2,6 млн. документів це, зазвичай, займе значну кількість часу. Але наявність повноцінного ЕК, є нині наріжним каменем всієї бібліотечно-інформаційної роботи. Крім стандартних можливостей ЕК, його функціонування дозволить упорядкувати той масив повнотекстових документів, які наявні нині в бібліотеці та на факультетах. Зараз до нас звертаються українські користувачі, науковці з інших країн з проханням отримати доступ до матеріалів як відділу

рідкісної та цінної книги, так і сучасних (матеріали конференцій, Наукового віснику ЧНУ, тощо).

2. Передплата інформаційних ресурсів. Крім ресурсів компанії **EBSCO**, до яких ми отримували доступ в попередні роки, за проектом **"ELibUkr"** вже отримано доступ до електронних ресурсів **Emerald** – одного з найвідоміших видавництв, що публікує дослідження з бізнесу, менеджменту, маркетингу; колекції **IOPscience Journals** – близько 60 журналів з науки, техніки, медицини на базі онлайнової системи **IOPscience Publishing**. У підсумку проектом передбачається забезпечити доступ до найважливішого ядра (Core) світових інформаційних ресурсів, що покриють всі галузі знань. Вартість цих ресурсів непідйомна в даний час для наших університетів. Тому виникає проблема ефективного використання цих ресурсів, формування певних умінь та навичок. Звідси випливає наступне завдання.

3. Створення системи навчання для користувачів. Це можуть бути різноманітні за формою проведення та тематикою заходи, але в університеті це має бути за систему і від студентів до викладачів. Інформацію про проект заслухано на Вченій раді університету. Проведено нараду заступників деканів з наукової роботи щодо проекту. Домовлено про проведення семінарів на факультетах. До закінчення навчального року планується проведення практичних занять для студентів третіх курсів. Однак, дане навчання не повинне припинитися в наступному році, чи після терміну дії проекту.

4. Наступним напрямком роботи з проекту є створення інституційного репозитарію (IP) та формування позитивного сприйняття IP в університетській спільноті.

Формування єдиного інформаційного простору вимагає двостороннього руху: не лише отримання інформації, а й представлення свого інформаційного продукту. Звичайно наші науковці публікуються в зарубіжних виданнях, статті перекладаються на іноземні мови, але який це відсоток до загальної кількості публікацій.

Спроби вчених поділитися своїми здобутками з колегами змушують публікувати результати у журналах, які читають в усьому світі, і так надати світу можливість оцінити їх якість і вартість. Якщо дослідники таких зусиль не роблять, то і не можуть вважати себе тими, хто працює «на світовому рівні», бо світ про них просто не знає. Фундаментальні дослідження вважаються відкритими саме тому, що

спонсоруються з податків населення, всі бажаючі мають до них вільний доступ через електронні бази даних, через інституційні репозитарії і через прямий обмін із колегами. Поруч із професійною експертизою (реферуванням) принципи відкритості і доступності є додатковими необхідними елементами для контролю за достовірністю даних, які публікуються.

Саме електронні бібліотеки, нині і є тією рушійною силою, яка дозволить активізувати та значно прискорити роботу з формування доступної наукової інформації в Україні, а тим самим спонукають кожен університет, кожну вузівську бібліотеку до активізації роботи з формування інформаційного середовища.

Електронна (цифрова) бібліотека – бібліотека, у якій усі матеріали зберігаються в цифровому форматі та доступні для роботи на комп'ютері. Вона включає в себе не тільки текстові матеріали в електронному вигляді, але й подані в електронному форматі зображення скульптур, картин, моделей та будь-яких інших експонатів, які раніше представлялися лише в музеях. Технології імітаційного та 3D моделювання дозволяють перевести в електронну форму будь-який предмет.

Подібні можливості є важливими не тільки з позиції збереження інформації, але і з позиції освітнього процесу та доступності інформації. Уряди більшості європейських країн, США та Канади серед своїх пріоритетних напрямів розвитку освіти та інформаційних ресурсів виділяють формування та наповнення цифрових бібліотек як стратегічно важливе завдання для підвищення якості та доступності освіти, а також для створення нових конкурентних переваг системи освіти. Серед найбільших університетських проектів зі створення електронних бібліотек слід назвати Каліфорнійський університет у Берклі, університет Корнелл, Гарвардський університет, Стенфордський університет, Оксфордський університет, Сорбонну, Оксфордський університет.

Місію з керівництва проектом створення Європейської цифрової бібліотеки взяла на себе Європейська Комісія. ЄЦБ буде спільною багатомовною точкою доступу до європейської культурної спадщини, яка матиме форму веб-порталу. Її створення є довгостроковим проектом, але її прототип буде відкрито вже у листопаді 2008 р. і надасть відкритий доступ до щонайменше 2 млн. оцифрованих об'єктів пам'яті. До Бібліотеки приєднаються нові національні архіви, бібліотеки, музеї та аудіовізуальні архіви. Планується, що до 2010 р. в Бібліотеці буде 6 млн. об'єктів [7].

Європейська цифрова бібліотека буде спиратися на інфраструктуру TEL (The European Library – Європейська бібліотека – theeuropeanlibrary.org), створену дев'ятьма європейським національними бібліотеками, які є членами Конференції Європейських Національних Бібліотек (CENL – Conference of European National Libraries) у результаті реалізації науково-дослідницьких проектів GABRIEL та DIGICULT 4-ї та 5-ї рамкових програм ЄС. На сьогодні TEL надає веб-доступ до каталогів 45 національних бібліотек-учасниць.

Не зважаючи на намагання України інтегруватися в європейський культурно-освітній простір, темпи розвитку електронної культури, зокрема оцифровування культурної спадщини в Україні, ще не набрали обертів. Україна також залишається осторонь процесів побудови ЄЦБ.

Спроби реалізації деяких проектів зі створення електронних бібліотек та цифрового контенту є спорадичними, нескоординованими, малоефективними та нездатними задовольняти потреби цифрового суспільства, що формується в державі. Переважну більшість електронних ресурсів створює та підтримує кожна бібліотека окремо, без належної взаємодії та координації. Галузеві бібліотеки створюють вузькоспеціалізовані бази даних спеціальних видів інформації. Як приклади можна навести такі проекти: проект створення національної системи реферування української наукової літератури, який було розпочато в 1998 р. Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського (НБУВ); проект створення загальноакадемічного порталу наукової періодики, започаткований згідно з постановою Президії Національної академії наук України в 2006 р.; Почаївський проект, який передбачає дослідження та укладання каталогу кириличних почаївських стародруків, які зберігаються в Україні та Росії, створення електронних повнотекстових копій рідкісних почаївських стародруків; система наукових електронних видань "Бібліотека – суспільству"; проект "Пам'ять України"; "Електронні наукові фахові видання" та інші.

Проект створення Європейської цифрової бібліотеки засвідчує вихід європейської інтеграції на якісно новий рівень. Він характеризується об'єктивацією процесів конструювання європейської ідентичності. В її основі лежать: Єдиний європейський культурний простір, Єдиний європейський інформаційний та освітній простори, європейська колективна пам'ять, уособленням якої стане Європейська

цифрова бібліотека. Поява ЄЦБ відповідає також найсучаснішим технологічним тенденціям глобальної цифрової (інформаційної) цивілізації.

Зволікання приєднання України до проекту створення ЄЦБ гальмує її інтеграцію в соціокультурні процеси, які відбуваються в ЄС, зумовлює її відсутність у європейській колективній пам'яті, позбавляє українців однієї з передумов для ідентифікації себе як європейців. На сьогоднішній день економічний розвиток країни, на відміну від індустріальної ери, визначають рівнем доступу до сучасних знань та інформаційних технологій. Тому участь України в проекті побудови ЄЦБ стане реальним кроком до розвитку цифрового суспільства в нашій державі. Приєднання України до ЄЦБ та оцифровування національної культурної спадщини буде відбуватися згідно з Хартією про збереження цифрової спадщини ЮНЕСКО, до якої приєдналась Україна, та на виконання Закону України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки", який передбачає в "рамках міжнародних договорів України спільні проекти, які забезпечують інтеграцію України в глобальний інформаційний простір". Цей же закон передбачає "переведення в електронну форму національних надбань у сфері культури та мистецтва".

Для реалізації проекту **ЄЦБ** Україна має великий кадровий, науково-технічний, методологічний потенціал, а така програма стане **засобом його використання та допоможе скоординувати зусилля.**

З метою приєднання України до Єдиного європейського інформаційного простору, Європейського культурного простору та до проекту створення Європейської цифрової бібліотеки в Україні мають бути здійснені певні кроки у **сфері зовнішньої та внутрішньої політики.**

В Україні мають бути закладені передумови для приєднання до Єдиного європейського інформаційного простору. З цією метою:

- створити **Національний депозитарій цифрового контенту** та розробити законодавче забезпечення для його діяльності;
- створити **Національний реєстр оцифрованих об'єктів** та розробити законодавче забезпечення для його функціонування;
- **прийняти доповнення до Закону України "Про обов'язковий примірник документів" (1999), включивши до об'єктів обов'язкового депонування**

електронні онлайнові та офлайнові документи (80 % європейських країн уже оновили своє законодавство в цій сфері);

- розробити національний план оцифровування національної культурної спадщини, довгострокового збереження цифрового контенту та забезпечення широкого доступу до нього (відповідно до рекомендацій Європейського парламенту країнам-членам ЄС, викладеним у "Доповіді з і2010: на шляху до європейської цифрової бібліотеки (2006/2040(INI)" від 23 липня 2007 р. (FINAL A6-0296/2007);
- розробити та ухвалити державну програму приєднання до Європейської цифрової бібліотеки, у якій будуть розроблені механізми залучення до процесу створення ЄЦБ українських бібліотек, музеїв, архівів;
- створити "**Українську національну електронну бібліотеку дисертацій**"**,** доступ до якої був би можливий з бібліотеки кожного вищого навчального та науково-дослідницького закладу України, та розробити законодавче забезпечення для її функціонування.

У Концепції державної політики у сфері культури на 2008-20012 рр., Законі України "Про культуру", доповненнях до Законів України "Про бібліотеки і бібліотечну справу", "Про музеї та музейну справу", "Про Національний архівний фонд та архівні установи", які планує розробити уряд, урахувати необхідність оцифровування національного бібліотечного, архівного та музейного фондів та розвитку цифрових бібліотек [8].

Висновки

Приєднання до ЄЦБ матиме такі наслідки:

1) засвідчить приналежність України до Європейської цивілізації та європейської колективної пам'яті; забезпечить приєднання до Єдиного європейського інформаційного простору та Європейського культурного простору, що є необхідним з огляду на перспективу євроінтеграції України;

2) сприятиме модернізації та переведенню закладів культури, освіти та науки України на гуманітарні, організаційні, технологічні та правові стандарти європейського рівня;

3) надасть поштовх для збільшення обсягу українського цифрового контенту внаслідок оцифровування національної культурної та наукової спадщини та

представленню її в Інтернеті, сприятиме розвитку цифрової економіки та цифрового суспільства, стимулюватиме інновації та творчість;

4) розширить доступ до українських бібліотек, музеїв та архівів широкого кола науковців та громадськості внаслідок оцифровування їх фондів та можливості онлайнового використання. Це активізує дослідження історії української держави, становлення історичної пам'яті українського народу та української національної ідентичності;

5) надасть поштовх розвитку наукової, освітньої, культурної та туристичної сфер; прискорить інтеграцію української освітньої системи до стандартів Болонського процесу; розв'яже проблему доступу до новітніх знань та інформації, що має особливо важливе значення у сфері освіти;

6) через упорядкування проблем правого, організаційного та технічного забезпечення прискорить створення зведеного каталогу бібліотек України, Національної електронної бібліотеки України, галузевих, університетських та інших цифрових бібліотек;

Перспективи подальшого розвитку за підтримки проекту «Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України» – це інвестиція в майбутнє України, в її стабільність та розвиток конкурентоздатної країни у світовому масштабі. Ця ініціатива має вплив на розвиток українського демократичного процесу, адже, надаючи доступ до великої кількості інформаційних ресурсів, проект сприятиме використанню новітніх технологій, забезпечить інформаційну базу для розвитку науки й освіти та реформування системи наукової комунікації в Україні.

Список використаних джерел

1. На шляху до наукового простору об'єднаної Європи (Круглий стіл "Наука України: проблеми розвитку та входження у європейський науковий простір") / О. Попович, М. Онопрієнко // Вісн. НАН України. – 2007. – № 8. – С. 51–57.

2. *Шилюк О. І.* Інтеграція України в світовий інформаційний простір: Чернівецький національний університет / О. І. Шилюк. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://dspace.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6/3/shylyuk_chernivtsy.doc – Заголовок з екрана.

3. Наукова діяльність ЧНУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/science/main. – Назва з екрана.

4. Статут Академії педагогічних наук України, в редакції затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 р. №914 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=914-2004-%EF – Заголовок з екрана.

5. Звіт про роботу Академії Педагогічних Наук України за 2007 рік /АПН України; відп. за випуск Луговий В. І.,Бурда М. І. – К.:[б. в.], 2008. – 288 с.

6. Звіт про роботу Академії Педагогічних Наук України за 2008 рік /АПН України; відп. за випуск Луговий В. І.,Бурда М. І. – К.:[б. в.], 2009. – 329 с.

7. VI Міжнародна науково-практична конференція «INFORMATIO-2009: Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ» XIII Міжнародна науково-практична конференція УкрІНТЕІ «Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології» http://library.lnu.edu.ua/bibl/Normativedoc/Programa_INT_FORUM_2009%5B1%5D.pdf. – Заголовок з екрана.

8. *Пелагеша Н.* Проект створення європейської цифрової бібліотеки: можливості для України / Пелагеша Н. – Відділ соціокультурних та етнонаціональних досліджень:[Електрон. ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/Monitor/February/1.htm – Заголовок з екрана.

АНАЛИЗ ИНФОРМАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА НАУЧНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ И УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ АПН УКРАИНЫ И ЕГО ИНТЕГРАЦИЯ В ЕДИНОЕ ИНФОРМАЦИОННОЕ НАУЧНОЕ ПРОСТРАНСТВО ЧЕРЕЗ ЭЛЕКТРОННЫЕ (ЦИФРОВЫЕ) БИБЛИОТЕКИ

Савченко З. В.

Аннотация

В статье подаются научные наиболее важные и приоритетные психолого-педагогические исследования, которые выполняются научными учреждениями АПН Украины. Приводятся данные об информационном обеспечении учреждений АПН Украины, перечень научных трудов и состав научных учреждений, с количеством

научных работников – как наполнителей и пользователей информационного научного пространства. Рассматриваются возможные направления интеграции информационного пространства научных учреждений и учебных заведений АПН в единое информационное научное пространство Украины и мира через интеграцию к электронным (цифровых) библиотекам.

Ключевые слова: научное информационное пространство, информационное обеспечение научного пространства, единое информационное научное пространство, электронная библиотека.

ANALYSIS OF INFORMATIVE SPACE OF SCIENTIFIC ESTABLISHMENTS AND EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF APS OF UKRAINE AND THEIR INTEGRATION INTO THE UNIFIED INFORMATIVE SCIENTIFIC SPACE THROUGH THE ELECTRONIC (DIGITAL) LIBRARY

Savchenko Z.

Resume

The scientific most essential and priority psihology-pedagogical researches which are being carried out at the scientific establishments of APS of Ukraine are given in the article. Data of information providing of establishments of APS of Ukraine, list of scientific labours and composition of scientific establishments, with the amount of research workers are given. Possible approaches of integration of information space of scientific establishments and educational establishments of APS into the unified informative scientific space of Ukraine and world through the integration to the electronic (digital) libraries are examined.

Keywords: scientific information space, information providing of scientific space, single information scientific space, electronic library.